

СИЛАБУС
навчальної дисципліни (обов'язкова)
ОК 10 УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ
КОНТЕКСТІ
Обсяг освітнього компоненту (3 кредити/90годин)

Освітня програма: Підйомно-транспортні, дорожні, будівельні, меліоративні
машини і обладнання
першого рівня вищої освіти
Спеціальність 133 «Галузеве машинобудування»

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Шаповалов Г.І., д-р іст. наук, проф.

Контактна інформація:

- телефон - 0961753504

- e-mail: jakirhrest@gmail.com

- навчальний корпус та номер аудиторії: 270

Час і місце проведення консультацій:

відповідно до графіку консультацій викладачів, ауд. 270

ОПИС КУРСУ

Нині український народ перебуває в умовах безкомпромісної боротьби за своє існування як нації, що зробив свій європейський вибір. Успіх у цій справі залежить від усвідомлення кожного з нас у приналежності до великої європейської спільноти. Це складне завдання, яке, на жаль, не зуміли зреалізувати за останні два десятиліття державної незалежності. Сьогодні, це завдання є одним з основних пріоритетів для збереження держави України. Успіх від його виконання залежить у вихованні і підготовці сучасної еліти українського народу. Вимогою часу стає підготовка фахівців нової якості – здатних творчо мислити, швидко орієнтуватися в сучасному насиченому інформаційному просторі, приймати нестандартні рішення, вчитися і розвиватися упродовж усього життя, а головне – бути патріотами рідної землі. Дисципліна “Українська культура в європейському контексті” в системі гуманітарних і суспільних наук закладів вищої освіти посідає особливе місце; завдяки їй вивченню студенти отримують цілісне уявлення про культурно-історичні надбання людства загалом та українського етносу зокрема. У курсі на конкретному матеріалі обґрунтовується система культурних цінностей, простежуються чинники, що забезпечують процес розвитку певних матеріальних і духовних надбань. Ознайомлення з різними культурно-історичними типами культур допомагає простежити, як усі попередні культурні досягнення трансформуються в сучасну культуру, забезпечують її різноманітність. Вивчення процесів, що відбувалися в українській та європейській культурі упродовж певних історичних періодів, має надзвичайно важливе значення для формування у

студентів наукового світогляду, високих моральних якостей, підвищення загальнокультурного рівня, освоєння національних і загальнолюдських цінностей.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. **Мета курсу** - надати студентам загальні знання щодо сучасних проблем розвитку української культури як складової загальноєвропейського культурного простору в умовах європейської інтеграції та глобалізації; вміння описувати та аналізувати феномени світової та української культури засобами академічного письма; здатність до критичного мислення, вміння застосовувати елементи критичного мислення у процесі навчання та професійної діяльності.

2. Опанувавши цей курс, Ви зможете набути наступні **компетентності**:

Загальні компетентності:

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Результати навчання, якими Ви оволодієте у результаті вивчення курсу:

Оволодіти культурологічним понятійно-категоріальним апаратом, розуміти сутність взаємозв'язків, виокремлювати основні закономірності формування та етапи розвитку національної та європейської культури від давнини до сучасності, розпізнавати імена видатних діячів духовної культури людства, надавати характеристику творчій діяльності видатних майстрів мистецтва.

РН15 Застосовувати знання і розуміння процесів соціально-політичної історії України, державотворення, правових засад та етичних норм у соціальній та професійній діяльності.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Загальний тематичний план аудиторної роботи

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Теми семінарських занять, год.
1	2	3
Змістовий модуль 1		
1	Давні культури на території України та в світі. (2 год.)	
2		Прадавні культури в українських землях та цивілізації Давнього світу. (2 год.)
3	Українська культура у контексті європейського Середньовіччя (2 год.)	
4		Культура європейського Середньовіччя (2 год.)
5	Культура Ренесансу (2 год.)	
6		Культура доби Відродження (Ч.1. 2 год.)

7	Соціально-культурний динамізм нового часу. Культура в умовах Реформації та Просвітництва (Ч.1 2 год.)	
8		Культура доби Відродження (Ч.2. 2 год.)
Змістовий модуль 2		
9	Соціально-культурний динамізм нового часу. Культура в умовах Реформації та Просвітництва (Ч.2. 2 год.)	
10		Культура бароко (другої половини XVII – XVIII 3т..) (2 год.)
11	Європейська культура кінця XVIII – XIX 3т.. духовні пошуки (2 год.)	
12		Культура к. XVIII – XIX 3т.. (2 год.)
13	Проблеми гуманізму на зламі століть (кінець XIX – XX 3т..) (2 год.)	
14		Українська культура на зламі к. XIX–XX 3т.. у контексті європейської культури (2 год.)
15	Постмодерністська модель культури у світовій та українській інтерпретаціях. (2 год.)	
16		Сучасні культурні практики в Україні (2 год.)

САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу. Строк виконання самостійної роботи – упродовж семестру.

Номер тижня	Теми самостійної роботи год.
1,2	Найдавніші цивілізації (10 год.)
3,4	Культура середньовічної епохи (8 год.)
5,6	Культура в період Відродження та Реформації (8 год.)
7,8	Культура доби Просвітництва (4 год.)
9,10	Культура доби Просвітництва (4 год.)
11,12	Романтизм XIX ст. (8 год.)
13,14	Нові напрями у культурі XX ст. (8 год.)
15,16	Основні світові тенденції розвитку сучасної культури. (8 год.)

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Навчально-методичні розробки:

1. Методичні вказівки з планами семінарських занять з дисципліни «Історія української культури в європейському контексті» для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання / Укл.: Дедков М.В., Спудка І.М. та ін. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2025. 34 с. <https://eir.zp.edu.ua/handle/123456789/22063>

2. Тексти (конспект) лекцій з дисципліни «Історія української культури в європейському контексті» для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання / Укл.: Дедков М.В., Спудка І.М. та ін. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2025. 66 с.
<https://eir.zp.edu.ua/handle/123456789/22062>

3. Методичні вказівки з планами семінарських занять та темами контрольних робіт з дисципліни з дисципліни «Історія української культури в європейському контексті» для студентів усіх спеціальностей заочної форми навчання/ Укл.: Шаповалов Г.І., Дедков М.В., Спудка І.М. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 40 с.
<https://eir.zp.edu.ua/handle/123456789/22064>

Літературні джерела:

1. Багацький В. В., Кормич Л. І. Культурологія (історія і теорія світової культури ХХ століття). Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2022. 304 с.

2. Т. В. Васильчук, І. М. Спудка, В. М. Чоп, Г. А. Сигида. Голодомор 1932-1933 рр. у музичному та образотворчому мистецтві. Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія "Історія. Економіка. Філософія". 2024, №29. С.7-21.

3. Левчук Л., Панченко В., Шинкаренко О. *Історія світової культури. Навчальний посібник*. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 400 с.

4. Сабадаш Ю. С., Нікольченко Ю. М., Дабло Л. Г. Історія української культури. Курс лекцій для студентів. Київ: Ліра-К, 2021. 230 с.

5. Хома І. Я. Історія української культури : навчальний посібник для студентів програми «Музейна, пам'яткоохоронна діяльність і культурний туризм». Львів: Новий Світ-2000, 2025. 170 с.

6. Шейко В. М., Тишевська Л. Г. Історія української культури. Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2025. 264 с.

7. Lavrynenko H., Shapovalov H., Khrypko S., Havronenko V., Hnatovska H., Bondazhevskaya L. The Factor of Mental Health in the Post-War Recovery and Sustainable Development of Ukrainian Society // European Journal of Sustainable Development, Published by ECSDEV, Via dei Fiori, 34, 00172, Rome, Italy. 2025. 14(2), P.782-796.

8. D. Chemberzhi, H. Shapovalov, O. Lobanchuk, S. Khrypko, D. Chornomordenko, O. Patlaichuk. Dialogical philosophy of education by Mykhailo Chemberzhi: between subjectivity and transformation // Synesis. V. 17, n.2, 2025. PP. 163-178.

9. K Binkivska, G Shapovalov, I. Spudka, I. Kuznyetsova, H. Syhida, O. Lobanchuk The icon as a mediator between humanity and the transcendent: color semiotics in the ethics of sustainable development . Synesis, v. 17, n. 4, 2025 PP. 117-137.

10. Hurova, I., Shapovalov, H., Ishchuk, A., Morklyanyk, B., Balanyuk, Y., Temnikov, V., Hnatovska H., & Kalyta, O. Cyberculture and Sustainable Development: Communicative, Ethical and Technological Transformations. // European Journal of Sustainable Development, 14 (4), P. 553-566/ Rome, Italy. 2025.

ОЦІНЮВАННЯ

Види контролю: поточний, проміжний, підсумковий, результати останнього заносяться до залікової відомості. Форма підсумкового контролю – залік. Оцінка підсумкового контролю визначається за двобальною шкалою «зараховано – не зараховано». Позитивною оцінкою є оцінка «зараховано».

Проміжний контроль успішності навчання проводиться у формі тестування очно або дистанційно з використанням системи Moodle. Проміжний контроль є необхідним та обов'язковим елементом рейтингової технології освітнього процесу та проводиться у два етапи

– в середині й наприкінці навчального семестру. Оцінка «зараховано» за кожну частину проміжного контролю виставляється за умови проходження здобувачем тестових завдань з успішністю понад 60%.

Здобувач вищої освіти не допускається до підсумкового контролю, якщо він не виконав усіх обов'язкових видів робіт та не пройшов проміжний контроль з оцінкою «зараховано».

Під час семінарських занять оцінюються усні відповіді студентів, доповнення, захист рефератів, участь у дискусіях, підсумкові тести в межах теми семінарського заняття в системі MOODLE. Після вивчення першого та другого змістових модулів студенти виконують підсумкове модульне завдання у вигляді тестів в системі MOODLE. Оцінювання під час семінарських занять проводиться за 5-ти бальною шкалою. Доповідь на семінарі – від нуля (не готовий) до 5 балів; захист реферату – 0-5; тест – 0-5 балів; три суттєвих доповнення – 5 балів. Участь в олімпіадах і наукових конференціях – 10 балів. Максимальна кількість балів – 100.

Форма контролю та оцінювання результатів навчання:

Поточне тестування та самостійна робота												
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	ПК 1	сума	T4	T5	T6	T7	T8	ПК2	сума
20	20	20	20	20	100	20	20	20	20	20	20	100
$(100+100)/2=100$ (максимальна поточна оцінка)												

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Студентам рекомендується дотримуватись правил відвідування занять.

Важливо відвідувати лекції, де висвітлюється систематизований навчальний матеріал, демонструються презентації в обсязі достатньому для опанування навчальної дисципліни. Без прослуховування лекційного матеріалу студенту буде складно підготуватися до семінарського заняття, виконати тестові та інші завдання.

Також рекомендується відвідувати семінари, оскільки остаточний підсумковий бал значною мірою залежить саме від результатів роботи на семінарських заняттях та виконання тестових завдань. Активна участь студента на семінарських заняттях є бажаною. Відсутність на семінарських заняттях або невідповідність до них призводить до зниження підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

Пропущені семінарські заняття можна відпрацювати на консультаціях шляхом відповідей на питання пропущених семінарів. Для перескладання пропущених тестових завдань, Вам потрібно звернутися до викладача, який змінить налаштування тесту на платформі Moodle.

При вивченні курсу політика дотримання академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf

Дотримання академічної доброчесності Вами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань (не допускається залучення при розв'язанні індивідуальних завдань інших здобувачів освіти), завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації;

використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні завдань. У разі виявлення ознак плагіату робота не зараховується і дисципліна не вважається зарахованою.

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle.

